

Observatoriu este de două ori în
septembra, Miercură și Săptămâna.

Pretiul

pentru Sibiu pe 1 anu întregu 7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusu la casa cu 1 fl. mai multu pe anu; — trimis cu postă în lăințrulu monarhiei pe 1 anu întregu 8 fl., pe 6 luni 4 fl. — In strainatate pe 1 anu 10 fl. său 22 franci, pe 6 luni 5 fl. său 11 franci. — Numeri singuratici se dău căte cu 10 cr.

OBSERVATORIULU

Diariu politicu, national-economicu si literariu.

Anulu V.

Nr. 103.

Sibiu, Miercuri 29/10 Januariu.

1882.

Abonamentu nou la „Observatoriulu”

pe semestrulu 1-lea din anulu alu VI-lea, carele se incepe din 1/13 Januariu 1883 si ese regulatu de dōue-ori pe septemana, in unele casuri si cu suplemente.

Pretiul este insemnat de ssupra si alaturea cu titlulu, adeca in lăințrulu monarhiei pe 6 luni 4 fl. v. a., pe 12 luni 8 fl. v. a. In afara de monarhia 11 franci pe 6 luni, 22 franci pe 12 luni.

Esperiatu prin postă e cu atâtua mai regulata, cu cătu liniile postelor se inmultiesc pe fiacare anu in tōte regiunile si directiunile, spre mare comoditate a publicului.

Ori-ce reclamatiune se se faca celu multu in optu dile, spre a se inplini in regula.

Fiiindu-çă nu ne convine a tipari prea multe exemplarie de prisosu, amu regulatu totusi editiunea asia, că pâna la 3/15 Februaru se potemu sierbi cu toti Nrii incepdu dela 1 cu atâtua mai virtosu acum, in acésta epoca agitata fôrte, atâtua in tiéra la noi, cătu si in afara.

Celu mai usioru modu a prenumeră este prin mandate (asemnatiuni, (blanquette) postali. Dara adressesse se fia scris exactu pe cuponulu blanquettei in dosu. A se addressá de a dreptulu cătra redactiune: Sibiu, in Transilvani'a Piată mica 27.

Armat'a imperiala considerata dupa nationalitatea genetica.

Nu credem se fia unu singuru poporu, care se nu voiésca a pune celu mai mare temeu pe contributiunea ceruta de cătra statu in sange, adeca servitiulu militariu. E timpulu juniei si alu barbatie, este viézia de omu aceea ce dău poporale pentru conservarea statului.

In Nr. 102 noi arataramu ce temeu punem pe contributiunea de sange si cum pretendem că se i se recunoscă din tōte partile importanti'a ei. La alte ocasiuni, de nenumerate-ori, in tōte timpurile amu indemnatum in totu modulu pe junimea nostra, că se apuce carier'a armelor. Este cunoscutu respunsulu datu la indemnuri de acestea inainte cu 30—40 de ani, că si celu ce se dă astazi: Bucuros, dara se scim'u pentru-ce, si se fumu asecurati, că nationalitatea nostra nu va mai fi obiectu alu urei, alu urgiei, alu persecutiunei; precum si se scim'u, că servindu patriei si tronului cu credintia si bravura, conduit'a nostra si tōte actiunile militarii executate prin noi ni se voru adscrie si compută noue, si nu se va mai suferi că se se impenedie cu ele altii, despre cari poporulu dice: „La placinte inainte, la resboiu inapoi.”

Cam inainte cu unu anu diariile publicasera unu conspectu alu armatei, compusu dupa nationalitatile genetice, in acela romanii din monarhia intréga erau aratatii cu unu contingentu numai că de 34 mii ostasi. Se dice că in registrele ministeriului centrală trupele imperiali sunt classificate exactu, nu numai dupa regiunile de intregire, ci si dupa confesiunile religiose si chiar dupa nationalitatile genetice, fara a mai face nu sciu ce secretu mare din informatiuni că acestea.

Noue ne veni dela māna buna unu altu conspectu intocmitu dupa nationalitati genetice, pe temeiulu lege i de inrolare (Wehrgesetz) din a. 1868 dupa introducerea si aplicarea ei practica, atâtua la armata pe uscatu, cătu si la flotta (marina). Pe atunci inca nu apucase a se desfintă granit'a militara din Banatu si Croati'a. Asia dara pe temeiulu acelei legi:

1) armat'a permanenta de linia cu marin'a impreuna, activa si reserva, adeca obligata a servir cu totulu $3 + 9 = 12$ ani, este de	800,000
2) Milit'a de granitia	54,000
3) Milit'a teritoriala (Landwehr)	200,000
Sum'a totala	1.054,000

Luandu de temelia pe langa legea de inrolare totuodata si numerulu locuitorilor monarhiei dupa nationalitatile genetice, asia cum se aflau aceia dupa conscriptiunea dela 31 Dec. 1870, din monarhia intréga esu trupe dupa nationalitatii:

	soldati	In tierile austriace	In tierile coronei ung.
Germanii impreuna cu sasii transilvani . . .	244,000	244,000	50,000
Tôte poporale slave, cechi, croati, poloni, slavaci, serbi, ruteni, sloveni	489,000	376,000	113,000
Toti romanii	108,000	18,000	90,000
Toti magiarii si secuii	155,000	5,000	150,000
Alte poporatiuni, cum armeni, evrei, tigani etc. etc.	28,000	15,000	13,000
Sum'a totala	1.054,000	638,000	416,000
		1.054,000	

La cele trei cifre, prin care se reprezinta elementulu geneticu romanescu, avemu se observamua) că in 18 mii soldati romani din provinciile cislaitane sau cum se dicu austriace, se numera nu numai romanii din Bucovin'a, ci si cei din Istri'a, cum si cei de nationalitate italiana din Tirolu, Friaul (Furlanii) etc.; b) că pe candu se compuse acestu conspectu, granit'a militara inca nu era desfintiata de totu, prin urmare se mai numerau romani si intre slavi.

In totu casulu, separandu si pe tiroleni, furlani, dalmatiani si luandu numai 4000 soldati romani din Bucovin'a la cei 90 mii soldati romani cătu esu pe 12 ani din Transilvani'a si Ungari'a, totusi elementulu curatu romanescu oriental (Ostromen) cum ii dicu austriacii, Dakorománok cum ne dicu magiarii, este reprezentat in armat'a Maiestatice Sale cu citr'a respectabila de 94,000 dicem'u nouedieci si patru mii ostasi, carii stau sub juramentu si potu fi chiamati in fiacare di sub standartu dela ocupatiunile loru, cu care 'si castiga panea de tōte dilele, si rupti din sinulu familiilor, spre a'si espune viézia si intru o multime de casuri a sangeră pe campuri de batalii crunte, sau in casulu celu mai bunu a se intorce de acolo, daca nu schilaviti de totu, adesea inse cu defecte fisice, de care nu mai scapa in tōta viézia loru.

Asia dara supremulu Beliduce alu armatei sale dispune de unu numaru de ostasi romani, din care se potu compune ori-candu trei corpuri de armata, gata a trece prin focu si prin apa. Acestu adeveru nu ar trebui se'lu pérda din vedere nici acei adversari inversiunati ai natiunei romanesci, cari nu incetédia di si nōpte a o defaimá si a'si versá la tōte ocasiunile infocata loru ura asupra ei, in locu de a'i cunoscce meritele si lealitatea ei pentru monarhia si tronu.

Da, dieu 94 mii de trupe armate si combattante, merita mai multu decâtua subventiunile miserabili intinse clerului cu titlu batjocuroso de mila, candu aceea este numai o prea neinsemnata recompensa, care nu merita nici vorba pe langa valile de sange romanescu ce se vérsa in tōte resboiele mari si s'au versatu totu asemenea in tōte vécurile, éra prin acelea fapte bellice au manifestat totuodata poterea de viézia a acestui poporu.

Din Romani'a

Revisiunea constitutiunei, asiedimentelor politice si nationali ale unui statu nu are se interesedie numai pe locuitorii acelui, ci in o multime de casuri si din diverse cause si pe gubernele si

Ori-ce inserate, se platescu pe serie séu linia, cu litere merunte garmondu, la prim'a publicare căte 7 cr., la a dou'a si a trei'a căte 6 cr. v. a. si preste aceea 30 cr. de timbru la tesaurulu publicu.

Prenumeratiunile se potu face in modulu celu mai usioru prin assemnatiunile postei statului, addressate de a dreptulu la Redactiunea Diariului

„Observatoriulu“ in Sibiu.

locuitorii staturilor vecine. Nu odata s'a intemplatu in lume, că unu statu de altumentrea suveranu, prin schimbarea asiedimentelor sale a provocat resboiu cu alte staturi. Monarchiile de exemplu nu potu suferi in apropiare institutiuni republicane, cum nu sufere nici gubernele absolutistice constituutiuni parlamentarie. In anii 1821/2 Austri'a s'a aruncat cu armata asupra staturilor italiane, din cauza că poporulu proclamase că o constitutiune. Un'a din causele de dissensiune intre Austri'a si Russi'a este in dilele nostra, că polonii din Galiti'a se bucura de multe asiedamente liberali, care in Poloni'a russescă nu sunt suferite.

Ar fi cu totulu de prisosu a mai numeră si causele, pentru care nu numai regimulu austro-ungurescu, ci si noi poporulu avemu se ne interessam si forte de aprópe de revisiunea ce se prepara constitutiunei romanesci celei din 1866; de aceea ne amu decisu si noi a urmarí dupa potintia fazele prin care va trece aceea. Astădata facem locu la urmatóriile sciri si apretiari:

Dio'a de eri va ocupá unu locu insemnat in istori'a propasirei pacinice a Romaniei pe calea democratiei si liberalismului.

Eri, in adeveru, cestiunea revisiunei constitutiunei, multu si indelungu discutata in timpu de mai multe luni, de cătra tōte organele de publicitate, si in urma multu discutata, si candu parasita candu reluata, intr'unu mare numaru de intruniri ale deputatilor si senatorilor, a fostu in fine rezolvata.

Senatulu si Camer'a au admisu revisiunea.

Senatulu, cu o majoritate de 30 voturi contra 3 si Camer'a cu 101 contra 20 voturi, au votat propunerea urmatória:

Avendu in vedere articolul 129 din constitutiune, adunarea deputatilor, in virtutea dreptului ce'i dà acestu articolu, declara că este trebuintia a se supune revisiunei dispositiunile articolilor 1, 44, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 68, 69, 70, 71, 72, 75, 76, 77, 78, 131 si 133 din constitutiune, precum si a se inlocui cuventul de „Domnu“ cu acela de „Rege“ si cuventul de „Principatu“ cu acela de „Regatu“, ori-unde s'ar afă in constitutiune.

Intre dispositiunile transitorie ale constitutiunei, se se admira o dispositiune, dupa care constiutiunea, cu tōte efectele ei, se se pôta intinde, pîntr'o lege speciala, si asupra judeților Tulcea si Constanti'a.

Pe langa acesti articoli, sectiunea I a Camerei a propus a se revisui si art. 42, pentru a se determină incompatibilitatile intre mandatul de senator si de deputat cu diferitele functiuni salariale de statu;

sectiunea a dou'a si a cinc'a au propus a se revisui art. 9, in scopu de a inlesni romanilor nascuti in alte state recunoscerea exercitiului deputatilor politice in Romani'a;

sectiunea a cinc'a a mai propus: revisiunea art. 19, spre a se adaoge, pe langa casurile de espropriare pentru utilitate publica acolo prevedute, si necessitatea cautarei si esplotarei minelor, pentru a inlesni desmormentarea tesaurelor ce dormu in sinulu pamentului;

asemenea a cerutu revisiunea art. 24 si 105, spre a se interdice, chiaru prin constiutiune, astantarea preventiva in materia de pressa si a se precisă lamenitul competenti'a juriului in materia de delictu de pressa.

Aceste propuneri au fostu supuse Camerei in sedinti'a de a séra, print'nu raportu alu dnului Emiliu Costinescu, raportorele comitetului delegatilor sectiunilor.

O singura voce s'a ridicat in contra principiului revisiunei si a unora din punctele ce se propunu a se revisui.

Intr'unu fôrte lungu discursu, d. N. Blaremburg s'a incercat a dovedi pe de o parte că neoportuna

este revisiunea, pe de altă că ea este o amerintiare pentru libertatile publice.

Discursulu dlui Blaremburg a avut efectul... de a face că opositiunea se pierde la votul pentru luarea în considerare din voturile ce le avuse, în siedintă de di, cu ocasiunea desbaterilor asupra urgentiei și chiar asupra permanentiei. („Rom.”)

Sinodulu romanu și patriarchia din Constantinopole.

Siedintă sinodului din 23 Novembre 1882.

(Urmare.)

Asia și facu Romanii acum de multu timpu. Dela 1821 datedia epoca renascerei noastre nationale, politice și bisericesc; atunci s-au departat din tiéra nostra cu domnii fanarioti și clerici fanarioti. Biserica nostra este biserica ortodoxa Romana, pe care provadintă divina acum de curându a facut-o biserica unui regat liberu și independentu, — Regatul Romaniei.

Déca ea în timpuri grele, de restricție și de intumescere a sciutu, împreună cu tota nați'a, a își pastra și apara autocefal'ia sa, cu atâta mai vîrtoșu va face aceasta astădi, candu să facutu lumina mare, candu națiunea, a careia este aceasta biserica, vede în ea unu scutu mare de aperare în timpuri grele, unu limanu în vîjeliile vietiei, și o calaudia sigura pe calea măntuirei.

Cu toate acestea, patriarchia nu a incetat, din timpu în timpu, a manifesta sub diferite forme, parerea sa de reu, că nu a putut cuceri și supune acesta biserica a națiunei romane, puternica prin credinția. Patriarchia a desaprobatu toate miscările noastre de renascere natională, și le-a combatutu cu toate armele, de care a credut că poate dispune. Pentru miscarea nostra natională dela 1848, patriarchia, a destituitu și argositu pe mitropolitul Neofit, pentru că s'a pusu în fruntea națiunei în acea miscare. Tiéra era turburata și ingrijata de existenția sa politică, și de aceea faptul a fostu trecutu cu vedere, și consideratu numai că unu expedientu în luptele politice interne și externe. Candu să incepudu miscarea unionista in România, patriarchia a credut, că poate amenintia pe mitropolitii romani cu escomunicare, déca voru adera si ei la unire si voru coopera pentru realizarea ei. Mitropolitii înse că si in trecutu au continuat a coopera la realizarea acestui mare actu nationalu. Sub domnitorul Cuza s'a luat monastirile tierei din mână calugarilor fanarioti, actu prin care s'a stersu ultim' remasita a dominantei fanariotice, și s'a desrobuitu și redatu tierei partea instrainata din mosiele și veniturile romane, spre a se întrebuinta numai spre desvoltarea și cultur'a natională. Patriarchia a datu alarmă mai în tota lumea, a pîrît, și nu incetădă a se plange, că toate puterile contra unei inchipuite i-ar fi facutu România; și în realitate pentru unu mare bine facutu în realitate pentru domn, între alii Romaniei. Candu sub același s'a facutu, căteva legi pentru organizarea tierei, aceste legi in adeveru n'au gasitu eco in măștile Romanilor, și s'a impus de gubernulu domnitorului, că nisce expediente politice, cum s'a explicatu lucrul pe urma. În tiéra era insa murmură pentru densele. Patriarchia a protestat contra loru la domnitoru; insa protestul seu a fostu respinsu. Gubernul domnitorului a respunsu patriarchului, combatându amestecul lui în afacerile interne ale tierei și bisericei romane.

Sub domnitorul Carolu I-iu, legea organica bisericescă, facuta sub Cuza-Voda, și care destuptase mare nemultumire în tiéra, s'a prefacutu, puindu-ise că basa canonele bisericescă și usurile traditionale ale tierei, ceea ce a multiamită toate spiritele în tiéra. În ea se cuprinde modulu alegerii mitropolitilor și episcopilor, constituirea santului sinodu și prerogativele lui în afacerile bisericescă: administrati' eparchielor, etc. Dupa aceasta lege se conduce biserica nostra acum de diece ani aprópe, și ea in sine nu este de cătu o continuare și aplicare a usurilor anterioare. Patriarchia pâna astădi se face a nu sci nimica despre organizarea si positiunea nostra bisericescă, și la tota ocasiunea favorabila ne intimpina cu pretentiuile sale de amestecu în administrarea nostra internă bisericescă. Si in toate scrisorile sale către mitropolitul primatul al Romaniei si presedintele santului sinodu al bisericei ortodoxe romane, patriarchia întrebuintidă titluri: „prea sfintite mitropolite alu Ungro-Vlachiei, prea cinstite exarche alu plaginelor si locoitorioru alu Cesariei Capadociei”; titluri care cele mai multe la noi n'au avut si nu au unu sensu sau vre-o aplicare practica, afara dôra numai intentiunea de a jigni simtiulu nostru nationalu, neintrebuintandu

titlurile noastre legale. Cu acesta ocasiune amintim și aceea, că in presentu tiéra nostra nu este o simpla regiune, tînuitu (cratos, clima) ci „pazitulu de Ddieu Regatul alu Romaniei“.

Acesta este în scurtu istoriculu autocefaliei bisericei romane, pe de o parte — avuta și practicata de Romani neintreruptu, că o demnitate inerentă unei națiuni autonome, și aperata cu zel și pietate de toate generatiunile trecute, în cursere de multi secoli; pe de alta parte — combatuta și îngăñata de patriarchia din Constantinopole, de să ea nu are în favore sa, de cătu poate unele casuri regretabile din domnia fanariotilor, său reminiscenie de pe atunci; de să ea dă canónelor sinodale, unu altu intlesu, punându-ne pre noi între barbarii din vîculu alu 5-lea, cari locuiau lângă Thraci'a și lângă Pontulu Euxinu.

Chiar se simu fostu noi între acei barbari, în vîculu alu 5-lea, totu n'ar ave patriarchia unu dreptu se ne stăpânescă astă-di bisericescă.

Poporele barbare în pruncia loru, devinu cu timpul culte prin civilisatie, și își iau locul loru cuvenit uîntre națiunile culte, și se tratădă cum sunt, nu cum au fostu cu sute și cu mii de ani în urma.

Pe temeiul canonului acestuia, și alu altora, poate că patriarchia va pretinde dominatiunea bisericescă asupra Russiei, asupra Bulgariei, Ungariei, Serbiei și chiar Greciei actuale; căci toate acestea să-candu se administru bisericescă după dispozițiunile luate dela Constantinopole.

Incheindu acestu capitolu, sf. sinodu alu bisericei ortodoxe romane, pe temeiul istoriei noastre romane, pe temeiul legislatiei noastre moderne, pe temeiul demnității statului român, și alu demnității națiunei romane, declară susu și tare, că biserica romana ortodoxa a fostu și este autocefala în coprinsulu teritoriului Romaniei, și nici-o autoritate bisericescă străină nu are dreptu a ne impune ceva. Nu avemu nevoie a fi din nou recunoscuta de cine-va autocefali'ă nostra bisericescă; ea este unu factu istoricu indeslătoru pentru noi și pentru cei ce ne iubescu și voiescu a fi cu biserica și cu statulu nostru în relații amicale. Astu-fel stamu și astu-fel vomu sătă cătu va fi în noi o suflare, și nimica nu ne va urni din acesta positiune.

Declarăm totuodata, că noi aparându autocefalia bisericei noastre de ori-ce presiune din afara, nu voim a ne desparti de intregimea bisericei ortodoxe. Noi pastram aceleasi doctrine bisericescă, aceeasi disciplina, acelasi cultu divinu, care le amu moscenit uîntre parintii nostrii, și care sunt comune bisericei ortodoxe din toate tierile. Noi recunoscem în patriarchia din Constanța, poște unu centru moralu, de unde trebuie se purcădă directiunea în toate cestiunile de interesu generalu alu intregei biserici ortodoxe, în privința dogmelor, a disciplinei, a cultului. Patriarchia poate la trebuinția a ne consulta și pre noi în asemenea materii; putem si noi în asemenea casuri se o consultam. Patriarchulu este socotit la noi că primulu ierarchu alu bisericei ortodoxe, și mitropolitii nostri ilu pot menescu la santele servicii, implorându' dela Ddieu pace, sanitate, onore, viația indelungată și povătuire a bisericei pe calea cea drăptă. Vomu primi dela acestu centru bisericescă cu dragoste chiaru povătuiri spirituale de folosu națiunei și bisericei noastre. Dorim înse, că corespondentă nostra bisericescă se fia în formele obiceinuite la noi și cerute de demnitatea reciproca.

Sfarsindu acum cele ce trebuiau spuse despre autocefali'ă bisericei romane, și despre relaționile noastre cu patriarchia, se revenim érasi la epistolă patriarchala, de care ne ocupam, și anume la cestiunea santului miru.

Inaltă sa santitate, patriarchulu Joachimu, face mustare ierarchilor romani pentru actulu santirei mirului, dicându că prin acestu actu s'ar fi calculat suprematia sa spirituală asupra bisericei ortodoxe romane; că acestu actu ar fi contrariu rânduilei urmante la noi din vechime: că prin acestu actu ierarchii romani ar fi oferit uîmei unu tipu de neorânduiala. Apoi urmădă texturile biblice și canonele, pe care le-am analizat mai susu, și care, precum amu vediutu, nu au nici-o relație, nici cu autocefali'ă bisericei romane, nici cu actulu santului miru. Se ne explicam sinceru si in cunoștința profunda a cestiuniei pe tarîmulu istoricu, dogmaticu și canonico.

In Pidalionu gasim unu singuru canonu, în carele se vorbesc despre actulu sfintirei mirului, pronuntându a nu se face de presbiteri: „sever-sirea mirului... se nu o facă presbiterulu“ (sinod. cartag. c. 6). Canonistulu russu, archimandritulu Ioanu, comentându acestu canonu dice: „Sever-

sirea mirului (hrismatos poiysis) in canonulu acesta se intielege cu deosebire misteriosă seversire, adica sfintirea mirului.

Temeiul pentru care se opresce presbiterului sfintirea mirului, este pusu in canonele bisericei apostolice, unde botezulu si celealte taine se seversau de presbiteri; dar punerea măinilor asupra celor botezati, pentru a le comunica darurile sanctului duchu, apartinea insusi apostolilor, si constituia unu dreptu alu loru deosebitu, după darulu si autoritatea comunicata loru de Isusu Christosu (fapt. 8, 14—17). Dupa apostoli aceeasi punere a măinilor in misteriu s'a insusit episopilor, prin successiunea autoritatii loru dela apostoli.

Asia scriitorii bisericescă din vîcurile primitive marturisescu, că presbiterii, seversindu botezulu, duceau pe cei botezati la episopii, cari puneau pe ei măinile si i declarau vrednici de santă cuminatura.

(Finea va urmă).

Adunarea deputatilor.

Sessiunea ordinara.

Siedintă dela 22 Decembrie 1882.

Presedintă dlui presedinte D. Gusti.

Siedintă se deschide la 2 ore după amedi. Presenti 130 domni deputati.

Sumariul siedintei precedente se aproba.

Cameră admite propunerea de a se luă vacanța dela 22 Decembrie exclusivă pâna la 9 Ianuarie inclusivu.

Dn. Campineanu citesc urmatoreea propunere:

Propunere

Avendu in vedere articolul 129 din constitutiune, adunarea deputatilor in virtutea dreptului cei dă acestu articolu, declara că este trebuinta a se supune revisiunei dispositiunile articolilor 1, 44, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 68, 69, 70, 71, 72, 75, 76, 77, 78, 131 si 133 din constitutiune, precum si a se inlocui cuventul de „Domnu“ cu acela de „Rege“ si cuvantul de „Principatu“ cu acela de „Regat“, ori-unde s'ar află in constitutiune.

Emilu Costinescu, T. Bolduru-Latiescu, J. Crăbătescu, N. R. Locusteanu, J. Campineanu, J. Marghilomanu, D. Gusti, Dinca Schiler, L. Lupescu, Costescu-Comaneanu, D. I. Ghica, Gr. Serurie, J. Agarici, A. Vizanti, J. Villacros, M. Xenu, J. Codrescu, A. Stolojanu, Gr. Vulturescu, Margaritarescu, N. Fleva, dr. Nr. Măldărescu, D. Capreanu, Const. Poreșianu, N. Constantinescu, G. Mihaescu, Calinescu, R. Stefanescu, C. Bastache, V. Calcantraur, V. Joachim, S. Gurită, M. Theodoreanu, J. P. Rosianu Chr. Fusea, Sache Nicolau, dr. Sergiu, J. C. Fundescu, Stanca Becheanu, J. Gh. Gâlcă, C. Nacu, Al. D. Păcleanu, V. Polizu-Micsiunescu, G. Fulgeru, dr. Vercescu, P. C. Zamfirescu, Ioanu Titulescu, S. Corlanescu, G. Cantili, P. Zamfirescu, M. E. Schina, R. N. Opreanu, V. Gheorghianu, dr. Petrasiu, D. P. Moruzi, N. Viisoianu, N. Cismanu, J. Poenaru-Bordea, Antonescu, G. Seftendache.

Dn. A. Lahovari citesc art. 129 din constitutiune relativ la formele ce trebuiesc urmate in revisuirea ei. Dsa cere, că acele forme se fia observate. Cere că propunerea se seascală, se se tipărescă si se se imparte si apoi se se ia in desbatere.

Dn. Dimancea dice, că dn. Lahovari n'a radicatu de cătu o cestiune de regulamentu. Cameră, in mare majoritate, poate trece preste prescriptiunile regulamentului in casuri speciale, căci discusiunile posterioare se facu din 15 in 15 dile, si e timpu destulu de mare pentru deliberare. E bine, că inainte de serbatori se se otarasca, déca cameră voiesc séu nu o asemenea reformă.

Dn. Lahovari repeta cererea sa de a se tipari mai întâi propunerea.

Dn. Campineanu citesc numele deputatilor cari au seascalit propunerea; prin acesta, dice dsa, se vede că e mare majoritate si prin urmare cameră poate otari, că deocamdata se se discute fara a fi tiparita.

Dn. Vernescu. Asi dori, dloru, se nu se inchida discutiunea, fiindu-ă lesne este a dice, că aci este o cestiune de apreciere si că majoritatea are se otarasca apreciandu; dar acesta nu este o cestiune ordinara, unde cameră poate se aprecieze; este o cestiune constitutională si'n constitutiune s'a disu in modu positivu, că trebuie a se arăta anume dispositiunile constitutiunii, care se ceru a fi modificate si pâna astă-di nu ni s'a facut acesta aretare; se dice numai intr'unu modu vagu, ne-explicatu pentru omeni, că articolul cutare si

O B S E R V A T O R I U L U.

articolul cutare din constitutiune are se se modifice. In constitutiune se dice, că trebuie se aretati intr'unu modu pozitiv ce se va modifica si cum se va face modificarea. Ei bine, acăsta nu se arăta.

Dsa adauge, că pentru modificarea constitutiiei trebuie judecata matura, éra nu urgintia.

Dn. Costinescu. Dloru, acăsta propunere trebuia se vie înaintea dv. insotita d'o espunere de motive, in care se arata anume ce articole din constitutiune, si in ce scopu se propunu a se modifica; înse, in fața resolutiunii neasteptate pentru unii din noi, prin care camer'a si-a luat vacanta chiar de mane, si pe candu eu eram dincolo, ocupat a termina espunerea de motive, d. Campineanu a fostu nevoit u ve citi imediat propunerea, fără a ve putea comunica in același timpu espunerea de motive. Acum dar, candu cestiunea esunerii de motive este radicata, se-mi permiteti se v'o citești.

Dn. Costinescu citește urmatorea espunere de motive:

Dloru deputat!

Nu este nici unul dintre noi care se nu fia petruntu de ideia, că nu ii e permis se se atinga de pactul nostru fundamentalu, de cătu cu cea mai mare circumspectiune. Respectul cu care toti suntemu datori se inconjuram constituțiunea, este cea mai puternica garantia a ordinei sociale si politice a tierei noastre.

Intre titlurile prin cari constituțiunea din 1866 se impune respectului nostru, este si acela că, in inalta-i intielegiune, ea asicura putint'a unei desvoltari progressive a institutiunilor noastre pe calea civilisatiunii, fără sguduri violente, prin singurul efectu alu vointiei legale aretata de natiune.

Art. 129, privitoru la revisuirea acestei constituțiuni, deschide calea ori-caror umbunataturi, pe cari timpulu le aru areta că neaperate a se face in acăsta opera perfectibila că ori-ce lucrare omenescă.

Ori-ce epoca are neajunsurile si imperfectiunile sale, care nu se recunosc pe deplinu de cătu atunci, candu experientia le a dovedit.

Constituțiunea noastră, de si este intemeiata pe principii mantuitore, totusi nu putea se nu pôrte sigilul epocii care a produs-o.

Acea epoca avea doue semne distinctive:

1. Coalitiunea elementelor politice, cu principiele cele mai opuse, spre a ajunge la resturnarea regimului principelui Cuza si la stabilirea unei noi ordine de lucruri.

2. O reactiune naturala in contra totu ce se atingea de regimul stabilitu de lovitur'a de statu dela 2 Maiu 1864.

Aceste doue semne ale epocii nu puteau se nu trăca si'n constituțiunea dela 1866.

In nouele base date prin constituțiune legii electorale (art. 58 pâna la art. 72) se recunoscă atât reactiunea in contra legii electorale a statutului, cătu si compromissulu ce a trebuitu se se faca intre elementele cu tendintie opuse, ce erau coalisate.

Aceleasi urme se regasesc in compunerea senatului (art. 68 pâna la art. 77).

Desfintarea consiliului de statu (art. 131), a carui lipsa se simte atât de multu astă-di, este asemenea unu efectu alu reactiunii naturale in contra totu ce se atingea de regimul dela 2 Maiu.

Dupa siépte-spre-dieci ani aprópe de esperiintia si de practica a regimului constitutionale, passiunile si temerile din epoch'a crearii constituțiunii s'au potolit. Imperfectiunile unei epoce anormale s'au datu pe fața, si de multu dejă s'ar fi cerutu in-dreptarea loru, déca revisuirea constituțiunii n'ar fi in ori-ce stare de lucruri, actulu politicu celu mai gravu, care nu se pote intreprinde de cătu dupa o matura cugetare.

Asta-di inaintam înse intr'o stare de lucruri normala; chiar luptele de partita au luat unu caracteru mai stemperatu, mai potrivit u epoch'a de liniste in care ne aflam. In acăsta situatiune, simtimu mai multu consecintie ce le-a avutu in constituțiunea noastră epoch'a turburata dela 1866.

Pe de alta parte situatiunea noastră politica că statu independinte in concertul statelor Europei, s'a regulat u deplinu, si nu mai este aceea pe care o consacra constituțiunea in 1866.

Suntemu dar ajunsi din tôte punctele de vedere in momentulu candu putem da, cu liniste si cu experientia dobendita, form'a normala ce convine constituțiunii noastre, in nouile conditiuni politice si sociale in cari se afla Romani'a.

Vîeti'a politica si sociala a tierei noastre a inaintat cu pasi de uriasi. In comparare cu inaintarea vietiei publice in alte state, Romani'a n'a

percursu, dela 1866 pâna astă-di, 17 ani, ci mai multu de jumetate secolu.

Prin acăsta repede inaintare, s'au desveluitu nove imperfectiuni, pe lângă imperfectiunile pe care starea lucrurilor dela 1866 le puse in constituțiunea nostra, mai cu osebire in ceea ce privesc basele alegerii representatiunii nationale.

(Va urmă.)

Din Dobrogea.

Citimus in diariu Constantia Nr. 109 urmatorea scire interesanta pentru archeologi, istorici si alti barbatii cari se occupa cu sciintele:

"Teritoriul Dobrogii pe care a inflorit atât timpu clasicitatea Greca si Romana, este bogat in remasitie pretiose ale artei antice. Pietre cu inscriptiuni grece si latine, obiecte de arta din timpul oraselor Istri'a, Tomi si Callatis, stau inca ascunse, risipite pe câmpuri seu inchise in ziduri parasite. Aceste bogatii archeologice trebuesc strinse si prețuite dupa valoarea loru. Suntemu datori a le culege cu veneratiune de pe unde se gasesc si ale pastra că pe nisice scumpe remasitie a le stramosilor nostri. Nu le putem lasa profane de ignorantia seu nepasare."

Trebuesc pastrate int'nuu museu ingrijit u celu mai deosebitu respectu pentru istoria si arta.

De aceea prefectur'a a infinitatuu unu nou museu alu judetului, in care se se pastredie ori-ce pietre cu inscriptiuni si obiecte antice de arta si valoarea istorica.

Rugam dar cu totu dinadinsulu, că ori-cine va gasi asemenea pietre cu inscriptiuni, se le trimite prefecturei péntru museul judetului."

"(Intre acestea unu numeru de monumente se afla transportat la Bucurescii in cei doi ani din urma; se mai afla in se forte multe in Dobrogea, atât eline cătu si latine, in mania toturor devastatiunilor intru 1500 de ani).

Din comitatulu Bihor in Decembre 1882.

Meduvesulu comentariu venit u noue dela mân'a unui barbatu de ânima, este inderptat u asupra nefericitelor cuvente pronuntiate de cătra maramurasiens in 21 Nvbre, relative la aplicarea romanilor in functiuni, elu este totuodata ilustratiune prea nemerita la totu ce s'a scrisu in cătiva Nri ai acestui diariu despre critic'a positiune a functionarilor de nationalitate romana in statul acesta, precum si la torturile sufletesci si la abnormele daune materiali, caror este supusu poporul prin functionari de alte nationalitati, cari sau nu sciu nici-unu cuventu romanesce, sau că vorbindu strica si batjocorescu acăsta limba atât de reu, in cătu ómenii sau nu'i intielegu nici-decum, sau cu totulu pe dosu, precum nu intielegu nici functionarii pe ómeni.

Cu placere facem locu acestei corepondentie, modificandu numai unele espressiuni si termini preatai; ne descoperim totuodata ferbinta dorintă, că se se afie cătu mai curendu in tôte comitatele si regiunile locuite de romani către trei patru barbati totu asia de ánimosi, carii se publice totu asemenea informatiuni dorite de publicul intregu, că forte necesarie. Se judecamu bine si se ne scuturam comoditatea, căci nu avem tempu de perdu.

Comentariul din Bihor este acesta:

"Romanii nu se potu plange nici de aplicarea in functiune."

Asia dieu in anatem'a de comanda cătiva individi din Maramurasiu. Cu unii că acestia dora ar fi mai consultu că nici se stea in vorba suflare romanescă; dupace inse vice-comitele Mihalca e deserisul că omu honestu, din o familia romana venerata, cătra densulu imi ridicu vocea rogandu'l, că se descinda din scaunulu seu de vice-comite, se nu mai reprezente in persóna sa si a celorulalti functionari dintr'unu singuru comitatul nici pe natiunea romana, nici functiunile, ci se vina pâna la noi in comitatulu Bihor, unde daca locuitorii romani nu sunt in majoritate, sunt inse in numeru egale cu ceilalți*) sau se se convinga incai din schematismu despre numerulu functionarilor de nationalitate romanesca aflatori in capital'a acelui municipiu, adeca in Oradea mare; éra venindu la fața locului, ii va cauta se inrosiesca, daca va audí că mai toti functionarii tractédia causele si tôte afacerile cu romanii numai prin asia numiti interpreti (dragomani, talmaci). Sau se mérge la Beiusu, a carei regiune poti dice că este curat u romanescă, unde se afla concentrate căteva oficiolate publice, cum judecatoria regescă, cartile de proprietati immobile, pretoratu (subprefectura), perceptoratu scl, se numere căti romani se afla aplicati? Este unul transplantat din Transilvania, care intre ceilalți nemani culesi dora din tôte lumea si din tôte profesioniile că o planta exotică isi plange pecatele stramosilor. Óre ce va dice honestulu Mihalca la acăsta? ar fi bine se intrebe pe cătiva fi a acestui cercu, d. e. pe advocati Cretiu, Fasie, Simai scl, pentru ce nu ceru functiuni? Sau dora i voru respunde mai bine cei cari au luat lumea in capu, toti cu diplome de advacati, ba cei

*) Comitatulu Bihor sau Bihor, sau cum ii dicu ardelenii Bihari'a, este unu teritoriu vastu intinsu pe 200 miliarie austriace patrate de căte patru mii stanjini patrati, cu locuitorii in numeru de preste 550 mii.

mai multi si fosti functionari, de ex. Marcusiu, Borha, Secula, Dringo, Horvath, Teod. Papp, Georgiu Lazaru; sau se intrebe pe advocatulu Paulu Popp, cum, pe langa tota inteligența sa, cu ce pretiu (alu sangelui) a reusit abia, prin trud'a cumnatului seu ablegatu Gerardu Véghsö, că se fia denumit u subjude la Vascau? Sau voi aminti pe bravulu diriginte dominalu din Beiusu Josifu Romanu, care a servit statului că functionari stimati de toti, a fostu si vice-comite in Bihar, daca acesta nu ar fi romanu, astazi ar fi diriginte alu unui domeniu episcopal? Sau ce voi dice despre fal'a Beiusului distinsulu barbatu Parteniu Cosm'a, fostu deputatu in trei periode, despre care nici cei mai fanatici magiari nu cutédia a dice alta, decătu că numai pentru aceea s'au inordnatu din respoteri că se'l trantescă de parete in alegerile din urma, prin midiulcă nelegiuite, pentru că nu 'ia chiamat u se se indope si satre la una banchetu (ospetiu), pe care nu l'au datu elu, ei cu totulu altii in onore la lui? Óre acestea că bunu patriotu nu ar fi aplacut a servir patria si natiunea intr'o functiune amesurata talentelor sale?

Sau ce va dice mosiulu Mihalca despre vecinul comitatul Satmaru, unde orasulu Carei (N. Károly), actual'a capitala a numitului comitat, temendumu-se că nu cumva se'si pérda acestu privilegiu si se tréca acesta la orasulu rival Satmaru, care ar avea mai multe titule de a fi capital'a municipiului, a votatu in sessiunea din urma in contra celor 13 comune magiare cu dieci mii locuitori annexate din comit. Satmaru la comit. Ugocia, éra in schimb se capete din comit. Selagiu mai aproape de Carei 44 comune cu 31 mii locuitori, dintre cari 22 mii sunt romani. Acuma diariile din Satmaru striga in gura mare, că n'au nici-o lipsa se se sporésca comitatulu cu 22 mii romani, candu si pâna acum dupa marturiu loru sunt: 3 cercuri magiare cu 77,470 loc. pe 28 mil. □, 4 cercuri romane cu 108,891 loc. pe 50-8 mil. □, 2 cercuri mestecate cu 96,219 loc. pe 31 4 mil. □.

Ei singuri spunu mai incolo (vedi "Bpesti Hirlap" Nr. 345, 15 Dec.), că magiarii sunt compacti numai pe teritoriu de 28 mile patrate, éra romani pe 83 m. p. Asia dara chiaru ei recunoscă atât in cifre numerice, cătu si dupa teritoriu, că locuitorii de nationalitate romanesca te afla in majoritate preponderanta.

Acuma se ne spuna mosiul Mihalca et consortes, cari cutédia se adune subserieri in numele natiunei, căti romani sunt aplicati intre multimea romanilor din Satu-mare?

Ce e caus'a, cumă tinerii de acuma nici nu mai cutédia a imbrăciosi căriera juridica? respunda egoistii din Maramurasiu, cari au avutu absurd'a temeritate de a subserie ridiculos'a anatema, jocandu o comedie nu sciu din căte acte, intre care că din batjocură se dice că romanii in Ungaria sunt egalu inderpatiti!

Cutédia cineva se mai vorbescă inca si astazi despre drepturi egali? Se vedem care sunt acelea drepturi. Noi cunoștemu de ex. pe acestea: Tractarea brutală cu ocașunea al-gerilor dietali; denegarea subvențiilor dela scolele romanesce; infinitarea societătilor de magiarizare pâna si la Oravita; monopolisarea functiunilor; eschiderea limbilor naționali; legile scolare, imbuldirea de a se alege chiaru si prin fortia totu numai magiari sau magiaroni de membri ai adunarilor si consiliilor municipali, ba inca si comunali, inca si atunci candu alegerea are locu ex officio; pretori, subpretori, scriitori (copisti, cancelisti), notari sunt infundati in adunari municipali, care se dicu a fi autonome. Vai de autonomia reprezentata prin functionari, ce tremura că frund'a de poplu de inaintea prefectului loru! Sau că mosiul Mihalca nici ungurescă nu mai citește, nu sciu nici ce face parlamentul magiaru, unde nu mai in dilele trecute s'au facutu propunere, că se se schimbe magiarii din România cu romani din Ungaria, dandu 2 romani pentru 1 magiaru. Óre atunci nu voru merge in schimb si functionarii municipali din nația? In acelu casu ei că mamele luci ascultatori si supusi aru trebui se primescă. Poftim, in secolulu alu 1882, in pertinentia asiatica că acăsta, manifestata de cătă fanatice in fața Europei, in parlamentul magiaru, unde pe romani ii socotescu că pe o marfa si unde locuitorii stravechi, leali, supusi la tôte greutatile si nevoie tierei, sunt tractati că ómeni dusi in captivitate dintr'unu resboiu barbaru, apoi dati in schimb. Eu in se revin la acea opinione, că si contra demnității romane de a mai stă de vorba cu nisice ómeni nefericiti, a caror faptu acum o iau chiaru comandanți loru in bataia de jocu si isi ridu in pumoi de acea pacalitura.

Nu me potu rabdă in se, că se nu mai intrebu pe honestulu mosiul Mihalca: óre candu vede căte unu copilu romanu talentat, nu'l róde consciintia că au anatemisatu inaintarea lui ca romanu; sau candu ambla in functiunile sale intre muntii Maramurasiului si aude căte o dragalasia nevasta adormindu'si copilulu, cantandu doine dulci romane, óre nu'si aduce aminte că prin anatem'a sa au subscrisu magiarisarea, si de cumva ar aterna dela subseriera sa, atunci nu preste multu in locu de doinele romanesci invetiate dela semidei, aru sună pe muntii Maramurasiului "ej haj csu haja." Óre dupa o meditatiune că acăsta potere-ar romanul Mihalca dormi in pace? Dórmă in se mosiul Mihalca in pace, că numai atunci voru potea face din romani magiari — macaru de s'aru află si mii de renegati intre ei — candu voru fi in stare se risipescă muntii facându din ei campii.*

*) Ardelenii, precum cam sunt si ei glumeti si humoristi, respundu la atentate de acestea cu urmatorele versurele:

Hei jupane Saracila,
Multu imi e de tine mila;
Că tu limb'a mi luă,
Candu sōrele 'n locu va stă;
Candu va face plopulu pere
Si va dă stejarilu mere.
Red.

Din tieri straine.

Mórtea barbatului de statu Leon Gambetta a produs unu adeveratu cultu, nu numai la imens'a majoritate a francesilor din statulu intregu, carii tînu la form'a gubernului republicanu, ci si afara din Franci'a la alte popóra. Dupa tata de origine din Genua in Itali'a, parintii lui inse stramutati mai de multu in Franci'a, fiul loru nascutu in anulu 1838 la Cahors, crescutu că francesu, venit la Parisu că se'si termine studiele juridice, isi castigă diplomele si curendu se alese unulu din primii advocati ai Franciei si ai capitalei, la care 'lu ajută in cause grele si temperamentulu seu meridionalu ardietoriu. Cá omu politicu, Gambetta combatuse din respoteri alaturea cu betranulu Thiers, cu Jules Favre si cu sistem'a gubernamentalu alui Napoleonu III-lea, se opuse si la declaratiunea de resboiu asupra Germaniei in a. 1870; dupace inse a fostu declaratu, Gambetta că si altii au statu cu peptulu că Franci'a se ésa victoriósa. Dupa catastrof'a dela Sedan si impresurarea Parisului prin armat'a germana, Gambetta scapă din Parisu intr'unu balonu si avu fericirea de a cadé pe uscatu; apoi alergandu la Tours, unde se află o delegatiune a gubernului provisoriu, pe candu Franci'a nu mai avea armata si a trei'a parte din tiéra erá ocupata de germani, Gambetta cu elocenti'a sa convingatória si cu focul seu meridionale, cu o energia extraordinaria inspiră francesilor curagiou nou, scóse că din pamentu alte döue armate, facu unu imprumutu de cátiva milioane in Franci'a, castigă generali si apoi in calitate de dictatoru pe unu timpu scurtu, plecă asupra germanilor spre a'i respinge dela Paris. Ne aducemu aminte cu totii de érn'a grea din a. 1871. Gambetta n'a reusit dupa dorintia, Parisulu a cadiutu; dara fapt'a lui de atunci a storsu admirarea lumiei intregi. De atunci si pâna aprope de mórtea sa Gambetta participă la tóte afacerile publice ale patriei sale in functiunile cele mai inalte, éra anume că presedinte alu camerei si pe unu timpu că ministru in modu eminent. Scopulu seu celu din urma erá reluarea Alsatiei si Lotaringiei dela Germani'a, inse la timpu; pe langa acésta elu inca tinea la principiulu nationalitatiloru, din care causa ilu jalescu si cechii si alte popóra.

La ingropatiunea lui Gambetta au asistat pâna la trei sute mii de ómeni, éra cununile trimise din tóte partile au fostu incarcate pe döue cara mari.

Conductulu s'a deschis in 6 Jan. pe la 9 óre demaneti'a dela palatulu Bourbon la cimiteriulu celu renomitu Pére La Chaise si a durat pâna la $3\frac{1}{2}$ óre dupa amédi. S'au tinutu trei discursuri funebre oficiai; tóte altele s'au consideratu că private, pentru care gubernulu nu ia nici-o res-pundere anume relative la amerintiarile facute de cáttra unii oratori imperiului Germaniei. — Aceasta a fostu Gambetta.

De altumentrea vomu dă si noi locu in altu Nr. la o schitia biografică a repausatului, cu atâtu mai virtosu, că nu numai romanii, dara si grecii, cechii, ~~etnici~~, italianii, rusii si alte popóra, afara numai de germani si de magiari au avutu pe re-méntantii loru la acea ceremonia funebrala, care se pote aseménă numai cu ne mai vediut'a pompa a aducerei remasiteloru pamentesci ale imperatului Napoleonu I in 15 Sept. an. 1840 dela insul'a St. Helena la Paris.

Itali'a. Rom'a. Sciri fórté urite vinu mereu din acea capitala. Dupa-ce deunadi aruncara cu pétra in trasur'a ambasadorului austro-ungurescu, apoi la cátiva dile impuscaru in tabl'a dela palatulu ambasadei austriace, pe care sunt armele (insignia) monarhieie austro-unguresci. Mai urmara si alte insulte. In acelasiu timpu studentii din Rom'a si alta tinerime preparasera bustulu lui Oberdank si'l asiediasera la unu locu anumit u scopu că se'i faca solemnitatea desvelirei. Gubernulu luă érasi mesuri energiose, inchise pe capii aceloru intreprinderi si'i dete in judecata, éra bustulu lui Oberdank ilu confisca. Cu acestea mesuri inse irită si mai multu pe partid'a Irredentei atâtu asupra sa si a regelui, cătu si asupra Austro-Ungariei. In acelasiu timpu acelea demonstratiuni violente si insultele comisse in Rom'a contra monarhieie austro-unguresci au produsu resensu fórté mare in regiunile superioare ale societatiei din Vien'a, că si in press'a germana, in cătu acuma nu mai vrea se scie nimeni de planulu cunoscetu, că adeca Mai. Sa imperatulu Franciscu Josifu I se intórcă visit'a regelui si reginei italiani, data la Vien'a in anulu trecutu, ci din contra, unele diarie laudaróse amerintia pe italiani cu visita de armata! Se pare inse că partid'a Irredentistiloru cari voru cu ori-ce pretiu Triestulu si Tirolulu pe cătu este italiano, cresce pe anu ce merge in numeru si in midiulóce.

Aiclea merita a ne insemnă fórté bine, că totu in dilele acestea, compatriotii nostrii magiari folosindu ocasiunea implinirei anului alu 80-lea din viéti'a lui Ludovicu Kossuth, alérga la elu mai multu că la unu suveranu, incarcandu'lu din tóte partile tierei cu sute de adresse, in care i se inchina că la singurulu loru salvatoru, că la unu idolu din vechime, in cătu ti se pare că o facu inadinsu in man'a cuiva, seu că o amerintiare indirecta.

Romanii aru face fórté bine, daca idolii de acestea si le-aru mai crestă si ei pe betiele loru de alunu sau de cornu, căci vai reu ne-aru mai vení, candu ne-aru surprinde odata vreunu tunetu infricosiatu din somnu.

Sciri diverse.

— (Necrologu.) Vasilie M. Moldovanu pre-sedinte forului pupilaru alu comitatului Tîrnavei-mici in numele seu si alu pruncilor sei Emiliu, Juliu, Julia, Claudia Cornelia si Leontina cu ânim'a inne-cata de durere, aduce la cunoisciunt'a amiciloru si cunoscutiloru sei, că iubita sa socie Susana Moldovanu nascuta Isacu dupa unu morbu indelungatu de plumani, pregetita fiindu cu celea sante in 5 Jan. st. n. demaneti'a la 6 óre si-au datu sufletulu in mân'a Creatorei in anulu etatiei 54-lea si alu fericitei casatorii a 32-lea.

Fie-i tîrin'a usióra.

— (A propo de mórt ea lui Gambetta.) Ilustrulu omu de statu, a carui pierdere este ireparabila pentru Franci'a, a fostu nasiulu fizicei lui Titus Dunca, dra Alma Leonia nascuta la 1874. Acestu botezu a fostu facutu prin procuratie, fiindu insarcinatu pentru acésta consululu francesu din Jasi, — si nasiulu constiutise finei sale, că daru de botezu, o renta pe viatia (4 la suta) de 2000 franci pe anu.

Acésta fetitia, a carei intelligentia si educatie este dejá superioara la etatea ei, a fostu presentata anulu trecutu si Reginei nôstre de către matusia-sa dna Constantia Dunca-Schiau, eminenta nôstra femeie de litera, care o cresce la Pest'a unde locuesce.

Fostulu dictatoru alu gubernului apararei nationale din 1870, a cunoscutu pe d. Dunca in acel anu candu, pentru prima óra, a servit in armat'a francesa, campania din 1870-71, — fiindu de serviciu la gar'a dela Tours, candu elu sosi in acel oras in dupa coborirea din balonulu cu care esise din Paris. In urma, multu interesu purta compatriotului nostru pe care atâtu atunci elu ilu inainta la gradulu de capitanu in Januariu 1871, dupa bataliile dela Le Mans (ale armatei Loarei din care facea parte d. Dunca), — precum si anulu trecutu mijloci reprimirea-i in armata Africei, cu care dsa facu campaniile Saharei algeriane si ale Tunisiei.

(„Resb.“ din 23 Dec.)

— (Schimbarile de nume in Roman'a) au devenit u adeveratu scandalu. Lipsindu-ne in acésta privintia o lege speciala, fia-care isi schimba numele ori candu si ori cum voiesce, fia omu partiularu, fia comerciantu sau altulu, ceea ce dă nascere la multe si mari inconveniente, mai cu séma in comertiu, unde se potu comite abusuri grave in asemenea casuri. Astu-felu de exemplu amu observat uile acestea, că unu librariu din strad'a Lipscani de nationalitate ovreiu, si-a schimbatu deodata numele de pe firma pravalei sale. Pentru ce astu-felu de surprindere?

Gubernulu ar face bine, daca ar pune stavila acestui scandalu, introducendu o lege, dupa care niminea se n'aiba dreptulu a isi schimba numele fără de a da scire vre-unei autoritati, si anume dupa nisce formalitati óre-care.

(Totu dupa „Resb.“)

Cursuri de Bucureșci in Lei noi (franci).

4 Januariu st. n. 1883.

Fonduri de Statu:

Banca Nationala (500 l.)	312 60
Societatea „Daci'a-Romania“ (300 l.)	404.—
Banca României (500 l.)	203.—
Soc. cred. mob. rom. (500 l.)	—
Soc. rom. de construct. si lucrari publice (1. 500)	—
Rent'a româna 1875 5%	90.—
Rent'a româna amort. 5%	97.—
Rent'a româna (Ruralu conv.) 6%	99.—
Obligatiuni de Statu C. F. R. 6%	—

Valori felurite:

Creditu fonciaru ruralu 7%	104.—
Creditu fonciaru ruralu 5%	91.—
Creditu fonciaru urbanu 7%	100.—
Creditu fonciaru urbanu 6%	92.—
Creditu fonciaru urbanu 5%	88.—
Obligatiunile Casei Pens.	222.—

Actiuni:

Inprumutul Stern 7%	—
Inprumutul Oppenheim 8%	—
Inprumutul Municipal 8%	91%
Inprumutul orasului Bucureșci cu lose	30%

431/1882.

(136)

szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött vérehajtó az 1881 évi LX. t. cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a fogarasi kir. járásbíróság 1680/1882 számú végzése által bethleni lakos Trimbitas János vérehajtató javára bethleni lakos Taflan Adám George és 9 társa ellen 300 frt. tőke, és eddig összesen 59 frt. 13 cr. perköltség követélés erejéig elrendelt kielégitési vérehajtás alkalmával birólag lefoglalt és 500 frt. becsült 11 dr. hámós ló, 2 dr. fehérszörű tehén és 3 dr. bivaltehén-ból álló ingóságok nyilvános árverés utján eladtak.

Mely árverésnek a 5028/1882 szám kiküldést rendelő végzés folytán a hely színén, vagyis Bethlen község házánál leendő eszközösére 1883-ik év Januari hó 15-ik napjának délelött 10 órája határidőül kitüzetik és ahoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881 évi LX. t. cz. 107 §-a értelmében a legtöbbet igérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881 évi LX. t. cz. 108 §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Fogarason 1881-ik évi Dec. hó 29 napján.

Kovács Mihály,
kir. birósági vérehajtó.

Adeca: Se publica executiune in folosulu lui Ioanu Trimbitasiu in contra locuitorilor din Betleanu in comitatulu Fagarasiului, anume Adam G. Taflanu si 9 soçi ai sei pentru datoria de 300 fl capitalu si 59 fl. 13 cr. spese si se voru scôte la vendiare cu tob'a 11 cai, 2 vaci albe si 3 vaci de bivol, pretiuite tóte aceleia vite cu 500 fl. Licitatiunea va fi in Betleanu la 15 Januariu 1883 pe la 10 óre m. d. amiédi.

Conspectulu operatiunilor institutului de creditu si de economii „ALBINA“. in lun'a Decembre 1882.

Intrate:

Numerariu	fl. 84,619.97
Depuneru	104,977.67
Cambii rescumperate	106,702.04
Imprumuturi hipotecari si alte impru- muturi	13,733.81
Interese si provisuni	18,138.61
Moneta venduta	98,598.81
Efecte	6,562.50
Chiria	88.34
La fondulu de pensiune	66.88
Conturi curente	94,766.96
Diverse	12,696.13
	fl. 540,951.72

Esit:

Depuneru	fl. 102,704.—
Cambii escomptate	131,938.07
Imprumuturi hipotecari si alte impru- muturi	100,958.58
Interese pentru depuneru	1,383.80
Contributiune si competitintie	86.33
Salarie si spese	2,388.11
Moneta cumperata	77,011.55
Conturi curente	45,024.64
Diverse	4,888.86
Saldo in numerariu cu 31 Decembre	74,567.78
	fl. 540,951.72

Sibiu, in 31 Decembre 1882.

Visarionu Romanu m. p.,
Directorn esecutivu.

Editoru si redactoru responsabile: G. Baritiu.

Tipariulu lui W. Krafft.

J. Lissai m. p.,
Comptabilu.